Στην αυλή της Γης

Η σελίδα αυτή ετοιμάζεται από το Κέντρο Μελετών και Έρευνας ΑΚΤΗ. Για το φύλλο αυτό συνεργάστηκαν η Ξένια Ι. Λοΐζίδου πολιτικός μηχανικός/ ακτομηχανικός, ο Μιχάλης Ι. Λοΐζίδης, χημικός μηχανικός - μηχανικός Περιβάλλοντος και η Κυριακή Δημητρίου, υπεύθυνη προγραμμάτων της ΑΚΤΗΣ, συντονίστρια του προγράμματος εργασιακής εμπειρίας ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ, που υλοποιείται με τη συνεργασία της ΑΚΤΗΣ και της EuroLife.
www.akti.org.cy, Για τις απόψεις/ σχόλια/ εισηγήσεις σας στο akti@akti.org.cy

ΑΝΟΙΧΤΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ προς τον υπουργό Γεωργίας και Περιβάλλοντος

Σχόλια στο νέο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα για την Αλιεία 2013-2020

Αξιότιμε Κύριε Υπουργέ,

Ως εκπρόσωποι των Οργανισμών ΑΚΤΗ, CYMEPA και MARINEM συμμετείχαμε στην Ημερίδα για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας που πραγματοποιήθηκε στη Λευκωσία, στις 27 Νοεμβρίου. Η Ημερίδα είχε τον ρόλο της διαβούλευσης με τους κοινωνικούς εταίρους. Παρόλο που παρουσιάστηκε ένα γενικό σχέδιο δράσης για το νέο ΕΠΑλ 2014-2020, καταγράψαμε τα σχόλια/εισηγήσεις μας για βελτίωσή του, τα οποία και παραθέτουμε πιο κάτω. Πιστεύουμε ότι πρέπει να επαναληφθεί δομημένη δημόσια διαβούλευση επί συγκεκριμένου και αναβαθμισμένου σχεδίου, με συγκεκριμένες δράσεις και αξιολόγηση/στοχοθέτηση. Το ΕΠΑλ μπορεί και πρέπει να αποτελέσει μοχλό "γαλάζιας" ανάπτυξης για τον τόπο.

1. Ο προϋπολογισμός που μας παρουσιάστηκε αναφέρει συγκεκριμένα κονδύλια ανά μέτρο, χωρίς όμως να αναφέρονται οι δράσεις. Αυτό είναι πρωθύστερο.

2. Οι ΜΚΟ με αναγνωρισμένο έργο και δράση για το θαλάσσιο περιβάλλον δεν αναφέρονται πουθενά ως δικαιούχοι, ενώ θα μπορούσαν σίγουρα να είναι στο μέτρο 2.1 και να αναφέρονται ρητά και στα σχήματα των Τοπικών Ομάδων Δράσεις (Κεφ. 5).

3. Η διάλυση σκαφών παραμένει ως η μόνη επιλογή για τον εκσυγχρονισμό του αλιευτικού μας στόλου. Απόσυρση χωρίς κριτήρια, ενώ υπάρχουν έντονες οι διαμαρτυρίες των επαγγελματιών ψαράδων για κακή υλοποίηση του μέτρου και ενώ ο Ευρωπαϊκός Κανονισμός δίνει πολλές άλλες δυνατότητες.

4. Δεν υπάρχουν στο νέο σχέδιο στόχοι. Πχ.(1) Ποια είναι η πλεονάζουσα αλιευτική ικανότητα στην οποία στοχεύουμε με το μέτρο της διάλυσης των σκαφών; Όχι σε αριθμό σκαφών, αλλά σε ποσότητες αλιευμάτων. (2) Με την επένδυση στην υδατοκαλλιέργεια, τι αναμένεται; Πόση θα είναι η συνεισφορά στο ΑΕΠ; Πόσες νέες θέσεις εργασίας; Αυτά είναι στοιχεία που πρέπει οπωσδήποτε να εκτιμηθούν για να μπορέσει να αξιολογηθεί η κατανομή του προϋπολογισμού, όπως παρουσιάστηκε. Πιστεύουμε ότι είναι απαραίτητο να γίνει έστω και κατ' εκτίμηση αυτή η "άσκηση" από το τμήμα Αλιείας.

5. Δεν υπάρχουν επίσης αξιολογήσεις του προηγούμενου Επιχειρησιακού Σχεδίου (2007-2013) για τα αποτελέσματα που είχαν τα μέτρα που ελήφθησαν. Σε σχετική ερώτηση, ο αναπληρωτής διευθυντής του τμ. Αλιείας είπε ότι δεν μπορούν να υπάρξουν αξιολογήσεις μέτρων που λήφθηκαν πριν 5 χρόνια. Πάντως η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει "προλάβει" να κάνει την αξιολόγησή της και με βάση αυτή προχωρά στη νέα περίοδο! Υπάρχει και το Ελεγκτικό Συνέδριο στην ΕΕ. Η Επιτροπή Παρακολούθησης, τι έκθεση αξιολόγησης έδωσε για το Επιχειρησιακό Αλιείας 2007-2013; Πως γίνεται να προχωράμε σε νέο σχέδιο χωρίς να έχει αξιολογηθεί το προηγούμενο;

6. Δεν υπάρχει καμία αναφορά σε Θαλάσσιες Προστατευόμενες Περιοχές, ενώ ασαφείς είναι οι αναφορές στους Τεχνητούς Ύφαλους. Πρόκειται για ένα ιδιαίτερης σημασίας έργο, για το οποίο θα αναμέναμε πιο σαφές πρόγραμμα δράσεων και πιο ξεκάθαρη κατανομή διαθέσιμων κονδυλίων.

7. Το θέμα των Θαλάσσιων Προστατευόμενων Περιοχών συνδέεται άμεσα με τον καταδυτικό τουρισμό, που αποτελεί δραστηριότητα με σημαντική προοπτική ανάπτυξης και σημασία για τον τόπο. Ούτε για αυτό υπάρχει κάποια αναφορά.

8. Δεν υπάρχει αναφορά για συμπράξεις δημοσίου και ιδιωτικού τομέα (PPP). Είναι ένα θέμα ιδιαίτερα σημαντικό και πρέπει να υπάρξει σχετική ρύθμιση. Στην Ιρλανδία, οι συμπράξεις αυτές έδωσαν τεράστια ώθηση στον εκσυγχρονισμό της αλιείας και στην απορρόφηση αναπτυξιακών πόρων.

9. Παρατηρήσαμε ότι μεγάλο μέρος του προϋπολογισμού κατευθύνεται σε νέα λιμάνια για την υδατοκαλλιέργεια. Αυτό είναι ανακόλουθο, δεδομένου ότι υπάρχουν τόσο λιμάνια όσο και αλιευτικά καταφύγια ή απλά καταφύγια που θα μπορούσαν να εκσυγχρονιστούν και να εξυπηρετήσουν τις ανάγκες των υδατοκαλλιεργητών. 10. Υπάρχει επίσης πρόνοια για αγορά νέου σκάφους. Καλό θα ήταν να υπάρξει η αξιολόγηση της λειτουργίας των υφιστάμενων σκαφών του τμήματος Αλιείας, π.χ. πόσες μέρες τον χρόνο βρίσκονται στη θάλασσα, τι δουλειά εκπληρώνουν, έτσι ώστε να μπορέσει να αξιολογηθεί μια τέτοια ανάγκη. Πάντως στη νέα Θαλάσσια Στρατηγική (MFSD), στην πρόνοια για την παρακολούθηση των παραμέτρων (descriptors) γίνεται σαφής αναφορά ότι πρέπει να γίνει προσπάθεια συντονισμού των υφιστάμενων υποδομών, έτσι ώστε να ελαχιστοποιηθούν οι δαπάνες για αγορά νέων εξοπλισμών. 11. Θεωρούμε μη επαρκή την όλη διαδικασία που ακολούθησε το τμήμα Αλιείας για αυτή τη διαβούλευση: (1) δεν αναρτήθηκε εγκαίρως ώστε να μπορέσουν οι συμμετέχοντες να μελετήσουν και να ετοιμαστούν (2) δόθηκαν 8 εργάσιμες μέρες για γραπτά σχόλια/ απόψεις. Παρόλο που μετά από αίτημα των παρευρισκομένων δόθηκε παράταση, αυτές οι δύο ατυχείς αποφάσεις του τμήματος Αλιείας δεν προωθούν την πραγματική συνεργασία και ενεργό συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας
Με εκτίμηση
Μιχάλης Ιερείδης, βιολόγος/ βιοχημικός, γενικός γραμματέας CYMEPA
Ζαχαρίας Σιόκουρος, ναυπηγός-μηχανολόγος μηχανικός, Maritime Institute of Eastern Mediterranean
Ξένια Ι. Λοΐζίδου, πολιτικός μηχανικός/ ακτομηχανικός, διευθύντρια Κέντρου Μελετών και Έρευνας ΑΚΤΗ

ΖΩ! σε έναν τόπο που «διαβουλεύεται» και προχωρά!

Συνήθως οι δημόσιες διαβουλεύσεις στην Κύπρο γίνονται για να "αγοράσουν τον μπελά" οι δημόσιες υπηρεσίες, στο πλαίσιο των υποχρεώσεών τους προς την ΕΕ. Την περασμένη Τετάρτη συμμετείχα σε δύο διαφορετικές διαβουλεύσεις: στο Προεδρικό έγινε η πρώτη διαβούλευση για τον Εθελοντισμό, στην παρουσία του Προέδρου της Δημοκρατίας και το την ίδια μέρα, στο υπουργείο Εξωτερικών έγινε η πρώτη διαβούλευση με θέμα "Ενεργειακές προοπτικές της Κύπρου και συνεργασία με τις γύρω χώρες", στην παρουσία του υπουργού των Εξωτερικών. Τι διαφορετικό είχαν αυτές οι διαβουλεύσεις; Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας έκανε μια πολύ σύντομη, 5λεπτη παρέμβαση, είπε επιγραμματικά πράγματα ουσίας και μετά κάθισε μαζί με τον κ. Γιαννάκη, επίτροπο Εθελοντισμού και ΜΚΟ, μαζί με τους εκπροσώπους των οργανισμών που συμμετείχαν, και είχε έναν ειλικρινή διάλογο για δύο σχεδόν ώρες! Ήταν άμεση η ανταλλαγή απόψεων, ειλικρινής και χωρίς συμπλέγματα η έκφραση αποριών ή προβληματισμών. Ο Πρόεδρος απαντούσε μια-μια στις ερωτήσεις, σχολίαζε τις τοποθετήσεις, έδινε απαντήσεις εκεί που μπορούσε και διατύπωνε τη θέση ή την άποψή του. Το ίδιο έγινε και στο υπουργείο Εξωτερικών. Ο υπουργός συμμετείχε για μια και πλέον ώρα, σε όλη τη διαβούλευση, απάντησε και σχολίασε, συζήτησε και αντάλλαξε απόψεις με τους παρευρισκόμενους, καταγράφηκαν εισηγήσεις. Ήταν η πρώτη φορά που προσκλήθηκαν περιβαλλοντικές ΜΚΟ για διαβούλευση στο υπουργείο Εξωτερικών. Ο Πρόεδρος Αναστασιάδης και ο υπουργός Κασουλίδης χαράσσουν μια νέα πορεία για την Κύπρο, ως προς τη σχέση της πολιτείας και των θεσμικών της αξιωματούχων με την Κοινωνία των Πολιτών. Σε αυτές τις πρώτες διαβουλεύσεις ήταν ειλικρινείς, άμεσοι, ακομπλεξάριστοι, αντάλλαξαν απόψεις, δεν επιδόθηκαν στον συνηθισμένο μονόλογο "από καθέδρας". Ήταν εν ολίγοις, όπως θα ανέμενε κανείς να είναι ένας σύγχρονος πολιτικός! Ελπίζουμε να ακολουθήσουν και άλλοι το παράδειγμά τους. Στην Κύπρο, το συνηθισμένο είναι σε μια διαβούλευση να έρχεται ο υπουργός ή ο γενικός, να διαβάζει ένα χαιρετισμό, "προυμουττισμένος στις κόλλες του" με όλη την "αυθεντία" που του "δίνει" ο θεσμικός του ρόλος, να εύχεται καλή επιτυχία και να εξαφανίζεται! Δηλαδή, ο σεβασμός προς τους πολίτες εξαντλείται στο να μας κάνουν την τιμή να μας προσφωνήσουν! Κανένας δεν αμφιβάλλει για το βεβαρημένο πρόγραμμα των θεσμικών μας αξιωματούχων. Όμως οι σύγχρονες κοινωνίες απαιτούν συμμετοχή των πολιτών και διαφανείς και ειλικρινείς σχέσεις εξουσίας - κοινωνίας. Εμείς συγχαίρουμε, τον επίτροπο Εθελοντισμού κ. Γ. Γιαννάκη και τον κ. Σ. Γεωργιάδη του υπουργείου Εξωτερικών, για την πολύ καλά δομημένη οργάνωση των δύο αυτών διαβουλεύσεων. Μετά από τόσα χρόνια συμμετοχής σε άκαρπες "διαβουλεύσεις", μπορούμε να πούμε ότι αυτές οι δύο μας εξέπληξαν ευχάριστα! Ελπίζουμε, βέβαια, να υπάρξει η αναμενόμενη συνέχεια. Πάντως, με τέτοιες δράσεις των πολιτικών μας αρχόντων, όντως γίνεται "επανεκκίνηση"!

ΞΛ